

DECEMBER, 2024

PHILOSOPHICAL FOUNDATION OF EDUCATION

Full Marks: 100

Time: 3 Hours

Answer all the questions. Figures in the right hand margin indicate marks.

PART-I

1. Choose the correct answer from the given options.

[1×10=10]

- a) Which of the following statement is correct? ନିମ୍ନଲିଖିତ ବକ୍ତବ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ସଠିକ୍?
- i. Education is an art ଶିକ୍ଷା ଏକ କଳା ii. Education is a science ଶିକ୍ଷା ଏକ ବିଜ୍ଞାନ
iii. Education is an art and a science iv. Education is neither an art nor science
ଶିକ୍ଷା ଏକ କଳା ଏବଂ ଏକ ବିଜ୍ଞାନ ଶିକ୍ଷା ଏକ କଳା କିମ୍ବା ବିଜ୍ଞାନ ନୁହେଁ
- b) The branch of philosophy which deals with knowledge is called ଜ୍ଞାନ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଦର୍ଶନର ଶାଖାକୁ କୁହାଯାଏ
- i) Epistemology ଜ୍ଞାନତତ୍ତ୍ୱ ii) Metaphysics ତତ୍ତ୍ୱବିଜ୍ଞାନ
iii) Axiology ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ବିଜ୍ଞାନ iv) Sociology ସମାଜଶାସ୍ତ୍ର
- c) Who propounded the Tri-polar process of education? ଶିକ୍ଷାର ତ୍ରିବିଧି ପ୍ରକ୍ରିୟାର କିଏ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିଥିଲେ?
- i) Rousseau ରଷୋ ii) Adams ଆଡାମ୍ସ iii) Dewey ଡୁଏଇ iv) Plato ପ୍ଲାଟୋ
- d) Who among the following modern Indian educationist was very much naturalistic educationist?
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଧୁନିକ ଭାରତୀୟ ଶିକ୍ଷାବିତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କିଏ ପ୍ରକୃତିବାଦୀ ଶିକ୍ଷାବିତ୍ ଥିଲେ?
- i) Swami Vivekananda ii) Sri Aurobindo iii) J. Krishnamurthy iv) Rabindranath Tagore
ସ୍ୱାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦ ଶ୍ରୀ ଅରବିନ୍ଦ ଜେ. କୃଷ୍ଣମୂର୍ତ୍ତି ରବିନ୍ଦ୍ରନାଥ ଟାଗୋର
- e) Utility and change is the basic principles of _____ ଉପଯୋଗିତା ଏବଂ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଉଛି _____ ର ମୌଳିକ ନୀତି ।
- i) Idealism ଆଦର୍ଶବାଦ ii) Naturalism ପ୍ରକୃତିବାଦ iii) Pragmatism ପ୍ରୟୋଗବାଦ iv) Realism ବାସ୍ତବବାଦ
- f) The book “Deschooling Society” is written by _____ ପୁସ୍ତକ “Deschooling Society” _____ କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ -
- i) Illich ଇଲିଚ୍ ii) Plato ପ୍ଲାଟୋ iii) Rousseau ରଷୋ iv) Aristotle ଆରିଷ୍ଟୋଟଲ୍ ।
- g) Which is not correct about broader meaning of education? ଶିକ୍ଷାର ବ୍ୟାପକ ଅର୍ଥ ବିଷୟରେ କେଉଁଟି ଠିକ୍ ନୁହେଁ?
- i) Education is a life-long process ii) Education takes place only within the four walls of classroom
iii) Every experience is education iv) Education is a birth to death process
i) ଶିକ୍ଷା ଏକ ଜୀବନବ୍ୟାପୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ii) ଶିକ୍ଷା କେବଳ ଶ୍ରେଣୀଗୃହର ଚାରି କାନ୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଘଟେ
iii) ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଭିଜ୍ଞତା ହେଉଛି ଶିକ୍ଷା iv) ଶିକ୍ଷା ହେଉଛି ଜନ୍ମରୁ ମୃତ୍ୟୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟା
- h) According to Indian philosophy God is the creator, the preserver and the _____ of the cosmos.
ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନ ଅନୁସାରେ ଇଶ୍ୱର ହେଉଛନ୍ତି ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା, ସଂରକ୍ଷକ ଏବଂ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର _____ ।
- i) Successor ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ii) destroyer ସଂହାରକର୍ତ୍ତା iii) master ମାଲିକ iv) None of these କୌଣସିଟି ନୁହେଁ
- i) To which Indian philosophy ‘Pabbajja’ is related? ପବଜ୍ଜା କେଉଁ ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନ ସହିତ ଜଡ଼ିତ?
- i) Sankhya ସାଂଖ୍ୟ ii) Vedanta ବେଦାନ୍ତ iii) Buddhism ବୌଦ୍ଧ ଧର୍ମ iv) Jainism ଜୈନ ଧର୍ମ
- j) Which is not correct? କେଉଁଟି ଠିକ୍ ନୁହେଁ?
- i) Idealism believes on God ଆଦର୍ଶବାଦ ଇଶ୍ୱରଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱାସ କରେ
ii) Idealism is a monistic philosophy ଆଦର୍ଶବାଦ ଏକ ଅଦ୍ୱୈତବାଦୀ ଦର୍ଶନ
iii) Idealism believes on truth, beauty and goodness ଆଦର୍ଶବାଦ ସତ୍ୟ, ଶିବ ଓ ସୁନ୍ଦରରେ ବିଶ୍ୱାସ କରେ
iv) Idealism stress on nature ଆଦର୍ଶବାଦ ପ୍ରକୃତି ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଏ

2. Answer the following questions in about 50 words.

[2×9=18]

- What is the narrower meaning of education? ଶିକ୍ଷାର ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଅର୍ଥ କ'ଣ?
- What is lifelong education? ଜୀବନବ୍ୟାପୀ ଶିକ୍ଷା କ'ଣ?
- Write about the role of an idealistic teacher? ଜଣେ ଆଦର୍ଶବାଦୀ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଭୂମିକା ବିଷୟରେ ଲେଖ?
- Write two aims of education according to existentialism? ଅସ୍ତିତ୍ୱବାଦ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲେଖ?
- Write about role of teacher according to 'Sankhya' philosophy.
'ସାଂଖ୍ୟ' ଦର୍ଶନ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଭୂମିକା ବିଷୟରେ ଲେଖ।
- What was the methods of teaching in Buddhism? ବୌଦ୍ଧ ଧର୍ମରେ ଶିକ୍ଷାଦାନର ପଦ୍ଧତି କ'ଣ ଥିଲା?
- Write any two aims of education according to Aristotle?
ଆରିଷ୍ଟୋଟଲଙ୍କ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷାର କୌଣସି ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲେଖ?
- Write the role of teacher according to Paulo Freire? ପାଉଲୋ ଫ୍ରେୟରୀଙ୍କ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଭୂମିକା ଲେଖ?
- Write any two definitions of education? ଶିକ୍ଷାର କୌଣସି ଦୁଇଟି ସଂଜ୍ଞା ଲେଖ?

PART-III

3. Answer any eight questions from the following in about 250 words.

[5×8=40]

- What are the criticisms of individual aims of education? ଶିକ୍ଷାର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଲକ୍ଷ୍ୟର ସମାଲୋଚନା କ'ଣ?
- What are the functions of philosophy in relation to education? ଶିକ୍ଷା ସହିତ ଦର୍ଶନର କାର୍ଯ୍ୟ କ'ଣ?
- What is Metaphysics? ବାସ୍ତବତା ତତ୍ତ୍ୱ କ'ଣ?
- Write notes on discipline in idealism. ଆଦର୍ଶବାଦରେ ଶୃଙ୍ଖଳା ଉପରେ ଚିହ୍ନଟି ଲେଖ।
- Discuss the role of a teacher in naturalism. ପ୍ରକୃତିବାଦରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଭୂମିକା ଆଲୋଚନା କର।
- Discuss the philosophical tenets of 'Vedanta' philosophy. 'ବେଦାନ୍ତ' ଦର୍ଶନର ଦାର୍ଶନିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଆଲୋଚନା କର।
- Discuss the aims of education according to 'Buddhism'. 'ବୌଦ୍ଧ ଧର୍ମ' ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଆଲୋଚନା କର।
- What are the methods of teaching in 'Jainism'? 'ଜୈନ ଧର୍ମ'ରେ ଶିକ୍ଷାଦାନର ପଦ୍ଧତି କ'ଣ?
- What are the features of negative education of Rousseau? ରସୋଙ୍କ ନକାରାତ୍ମକ ଶିକ୍ଷାର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ?
- What are the contribution of Evan Illich to education? ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତି ଇଭାନ୍ ଇଲିଚ୍ କ'ଣ ଅବଦାନ କ'ଣ?

PART-IV

4. Answer any four questions in about 800 words.

[8×4=32]

- Discuss the meaning and nature of philosophy of education. ଶିକ୍ଷାଦର୍ଶନର ଅର୍ଥ ଏବଂ ପ୍ରକୃତି ଆଲୋଚନା କର।
- Discuss the idealistic aims of education, curriculum and methods of teaching.
ଆଦର୍ଶବାଦୀ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ, ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପଦ୍ଧତି ଆଲୋଚନା କର।
- Discuss the aims of education, curriculum and methods of teaching according to pragmatism.
ପ୍ରୟୋଗବାଦ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ, ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପଦ୍ଧତି ଆଲୋଚନା କର।
- Discuss the common characteristics of Indian philosophy.
ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନର ସାଧାରଣ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର।
- Discuss the philosophical orientation of Plato with reference to aims of education and methods of teaching. ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପଦ୍ଧତି ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ଲାଟୋଙ୍କ ଦାର୍ଶନିକ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଆଲୋଚନା କର।

DECEMBER, 2024
Psychological Foundation of Education

Full Marks: 100

Time: 3 Hours

Answer all the questions. Figures in the right hand margin indicate marks.

PART-I

1. Choose the correct answer from the given options. [1×10=10]
- a) The Greek word 'Psyche' means ଗ୍ରୀକ୍ ଶବ୍ଦ 'ସାଇକି'ର ଅର୍ଥ
i) Soul ଆତ୍ମା ii) Mind ମନ iii) Consciousness, ଚେତନା iv) Behaviour. ଆଚରଣ
- b) Who established the first Psychological Laboratory? ପ୍ରଥମ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱିକ ପ୍ରୟୋଗଶାଳା କିଏ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ?
i) Galton ଗାଲଟନ୍ ii) Kurt Lewin କର୍ଟ୍ ଲେୱିନ୍ iii) Wundt ୱଣ୍ଡଟ୍ iv) Watson ୱାଟସନ୍
- c) A bright child's mental age is above his chronological age. This statement is ଜଣେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ପିଲାଙ୍କ ମାନସିକ ବୟସ ତା'ର ଜନ୍ମଗତ ବୟସଠାରୁ ଅଧିକ। ଏହି ଉକ୍ତି
i) True ସତ୍ୟ ii) False ମିଥ୍ୟା iii) Partly right ଆଂଶିକ ଭାବରେ ଠିକ୍ iv) Can't be said କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ
- d) Which group test of intelligence was designed during World War I for persons who could read? ପ୍ରଥମ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ପଢ଼ିପାରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ କେଉଁ ଗୋଷ୍ଠୀ ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା ପରୀକ୍ଷା ଡିଜାଇନ୍ କରାଯାଇଥିଲା?
i) Stanford-Binet ସ୍ଟାନଫୋର୍ଡ-ବିନେଟ୍ ii) Army Alpha ଆର୍ମି ଆଲଫା
iii) WAIS iv) Army Beta. ଆର୍ମି ବିଟା
- e) There are mainly _____ types of individual differences. ମୁଖ୍ୟତଃ _____ ପ୍ରକାରର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଅଛି।
i) One ଗୋଟିଏ ii) Two ଦୁଇ iii) Three ତିନି iv) Four ଚାରି
- f) Which is not correct about Learning? ଶିକ୍ଷଣ ବିଷୟରେ କେଉଁଟି ଠିକ୍ ନୁହେଁ?
i) It is a goal oriented process ii) It is the relatively permanent change of behaviour
iii) Learning and maturation are same iv) It is a continuous process
i) ଏହା ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟଭିତ୍ତିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ii) ଏହା ଆଚରଣର ଆପେକ୍ଷିକ ସ୍ଥାୟୀ ପରିବର୍ତ୍ତନ
iii) ଶିକ୍ଷଣ ଏବଂ ପରିପକ୍ୱତା ସମାନ iv) ଏହା ଏକ ନିରନ୍ତର ପ୍ରକ୍ରିୟା
- f) Who propounded classical conditioning theory of learning? ଶିକ୍ଷଣର ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଅନୁବନ୍ଧନ ତତ୍ତ୍ୱ କିଏ ପ୍ରତିପାଦନ କରିଥିଲେ?
i) Kohler କୋହଲର ii) Skinner ସ୍କିନର iii) Thorndike ଥର୍ଣ୍ଣଡାଇକ୍ iv) Pavlov ପାଭଲୋଭ
- h) Which of the following is not a physiological motive? ନିମ୍ନଲିଖିତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଶାରୀରିକ ଅଭିପ୍ରେରଣା ନୁହେଁ?
i) Hunger କ୍ଷୁଧା ii) Thirst ଚୂଷା iii) Sleep ନିଦ୍ରା iv) Achievement କୃତିତ୍ୱ
- i) The word personality is derived from Latin word 'Persona' which means ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଶବ୍ଦଟି ଲାଟିନ୍ ଶବ୍ଦ 'ପର୍ସୋନା' ରୁ ଆସିଛି ଯାହାର ଅର୍ଥ
i) Person ବ୍ୟକ୍ତି ii) individual ବ୍ୟକ୍ତିଗତ iii) Mask ମୁଖା iv) Dress ପୋଷାକ
- j) Which of the following is not there in the type theory of Sheldon? ସେଲଡନ୍ଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ବିଭାଗୀକରଣ ତତ୍ତ୍ୱରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ନାହିଁ?
i) Endomorphic ଏଣ୍ଡୋମର୍ଫିକ୍ ii) Mesomorphic ଏକ୍ସୋମର୍ଫିକ୍
iii) Ectomorphic ଏକ୍ଟୋମର୍ଫିକ୍ iv) Hectomorphic ହେକ୍ଟୋମର୍ଫିକ୍

PART-II

2. Answer the following questions in about 50 words. [2×9=18]
- a) Write any four nature of educational psychology? ଶିକ୍ଷା ମନୋବିଜ୍ଞାନର ଯେକୌଣସି ଚାରୋଟି ପ୍ରକୃତି ଲେଖ ?
- b) What are the physical characteristics of development during childhood? ବାଲ୍ୟାବସ୍ଥା ସମୟରେ ବିକାଶର ଶାରୀରିକ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?

- c) Write any four demerits of experimental method?
ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ପଦ୍ଧତିର ଯେକୌଣସି ଚାରୋଟି ଦୋଷତୁଟି ଲେଖ?
- d) Define intelligence? ବୁଦ୍ଧିର ସଂଜ୍ଞା ଲେଖ ?
- e) What is creativity? ସୃଜନଶୀଳତା କଣ?
- f) Compare learning with maturation? ପରିପକ୍ୱତା ସହିତ ଶିକ୍ଷଣକୁ ତୁଳନା କର ?
- g) What do you mean by personality of an individual? ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ କହିଲେ ତୁମେ କ'ଣ ବୁଝ?
- h) Write any four causes of mal-adjustment. ଅସମୟୋଜନର ଯେକୌଣସି ଚାରୋଟି କାରଣ ଲେଖ।
- i) What are subjective techniques of assessment of personality? ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ମୂଲ୍ୟାୟନର ଆତ୍ମନିଷ୍ପ କୌଶଳ କ'ଣ?

PART-III

3. Answer any eight questions from the following in about 250 words. [5×8=40]

- a) What are the merits and demerits of observation method?
ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ପଦ୍ଧତିର ଗୁଣ ଏବଂ ଦୋଷତୁଟି ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ?
- b) What are the difference between growth and development? ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ବିକାଶ ମଧ୍ୟରେ କ'ଣ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଅଛି?
- c) Discuss the steps of case study method. ଘଟଣା ଅଧ୍ୟୟନ ପଦ୍ଧତିର ସୋପାନଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର।
- d) Discuss any two intelligence theory. ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ବୁଦ୍ଧି ତତ୍ତ୍ୱ ଆଲୋଚନା କର।
- e) What are the roles of education in fostering creativity of an individual?
ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସୃଜନଶୀଳତାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବାରେ ଶିକ୍ଷାର ଭୂମିକା କ'ଣ?
- f) Discuss the types of intelligence test with example?
ଭଦାହରଣ ସହିତ ବୁଦ୍ଧି ପରୀକ୍ଷଣର ପ୍ରକାରଭେଦ ଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର?
- g) Discuss the educational implications of operant conditioning theory of learning.
ଶିକ୍ଷଣର କରଣବାଦୀ ଅନୁବନ୍ଧନ ତତ୍ତ୍ୱର ଶିକ୍ଷାଗତ ପ୍ରଭାବ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କର।
- h) Write the educational implications of constructivist theory of learning.
ଶିକ୍ଷଣର ଗଠନବାଦୀ ତତ୍ତ୍ୱର ଶିକ୍ଷାଗତ ପ୍ରଭାବ ଲେଖ।
- i) Discuss the trait theory of personality. ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ଲକ୍ଷଣ ତତ୍ତ୍ୱ ଆଲୋଚନା କର।
- j) Discuss any five common adjustment mechanism.
ଯେକୌଣସି ପାଞ୍ଚଟି ସାଧାରଣ ସମାୟୋଜନ ପଦ୍ଧତି ଆଲୋଚନା କର।

PART-IV

4. Answer any four questions in about 800 words. [8×4=32]

- a) What is growth and development? Discuss its general principles.
ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ବିକାଶ କ'ଣ? ଏହାର ସାଧାରଣ ନୀତିଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର।
- b) Discuss the meaning, nature and factors of individual difference.
ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପାର୍ଥକ୍ୟର ଅର୍ଥ, ପ୍ରକୃତି ଏବଂ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର।
- c) Discuss the factors affecting learning. ଶିକ୍ଷଣକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା କାରକ ଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର।
- d) What is motivation? Discuss the techniques of classroom motivation.
ଅଭିପ୍ରେରଣା କ'ଣ? ଶ୍ରେଣୀଗୃହ ଅଭିପ୍ରେରଣାର କୌଶଳଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର।
- e) What is mental health? Discuss the factors affecting mental health of a learner.
ମାନସିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କ'ଣ ? ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ମାନସିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର।

DECEMBER, 2024

PHILOSOPHICAL FOUNDATION OF EDUCATION

Full Marks: 100

Time: 3 Hours

Answer all the questions. Figures in the right hand margin indicate marks.

PART-I

1. Choose the correct answer from the given options.

[1×10=10]

- a) Who said 'Education is the creation of sound mind in a sound body'?
- i) Rousseau ii) Plato iii) Aristotle iv) Ross
କିଏ କହିଥିଲେ 'ଶିକ୍ଷା ହେଉଛି ସୁସ୍ଥ ଶରୀରରେ ସୁସ୍ଥ ମନର ସୃଷ୍ଟି' ?
i) ରସୋ ii) ପ୍ଲାଟୋ iii) ଆରିଷ୍ଟୋଟଲ iv) ରସ୍
- b) Etymologically, the term education is derived from the latin roots under which of the following?
- i) Educare ii) Educere iii) Both iv) None of these
ବ୍ୟୁତ୍ପତ୍ତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ଶିକ୍ଷା ଶବ୍ଦଟି ନିମ୍ନଲିଖିତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁ ଲାଟିନ୍ ଶବ୍ଦରୁ ଆସିଛି?
i) Educare ii) Educere iii) ଉଭୟ iv) ଏଥି ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସିଟି ନୁହେଁ
- c) The three main branches of philosophy are Metaphysics, Epistemology and _____
- i) Axiology ii) Sociology iii) Anthropology iv) Cosmology
ଦର୍ଶନର ତିନୋଟି ମୁଖ୍ୟ ଶାଖା ହେଉଛି ବାସ୍ତବତା ତତ୍ତ୍ୱ, ଜ୍ଞାନତତ୍ତ୍ୱ ଏବଂ _____
i) ମୂଲ୍ୟବୋଧ ତତ୍ତ୍ୱ ii) ସମାଜତତ୍ତ୍ୱ iii) ମାନବତତ୍ତ୍ୱ iv) ବିଶ୍ୱତତ୍ତ୍ୱ
- d) Which branch of philosophy examines issues pertaining to the nature of reality?
- i) Epistemology ii) Metaphysics iii) Ontology iv) Cosmology
ଦର୍ଶନର କେଉଁ ଶାଖା ବାସ୍ତବତାର ପ୍ରକୃତି ସହିତ ଜଡ଼ିତ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ପରୀକ୍ଷା କରେ?
i) ଜ୍ଞାନତତ୍ତ୍ୱ ii) ବାସ୍ତବତାତତ୍ତ୍ୱ iii) ଅବ୍ୟୋଲୋଜି iv) ବିଶ୍ୱତତ୍ତ୍ୱ
- e) Who wrote the famous book "Emile"?
- i) Plato ii) Aristotle iii) Rousseau iv) Dewey
ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପୁସ୍ତକ "ଏମିଲ୍" କିଏ ଲେଖିଥିଲେ?
i) ପ୍ଲାଟୋ ii) ଆରିଷ୍ଟୋଟଲ iii) ରସୋ iv) ଡ୍ୟୁଏଲ
- f) Realization of truth, beauty and goodness is mostly related with:
- i) Idealism ii) Naturalism iii) Pragmatism iv) Islamism
ସତ୍ୟ, ଶିବ, ସୁନ୍ଦରର ଅନୁଭବ ମୁଖ୍ୟତଃ ନିମ୍ନଲିଖିତ କେଉଁ ଦର୍ଶନ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ?
i) ଆଦର୍ଶବାଦ ii) ପ୍ରକୃତିବାଦ iii) ପ୍ରୟୋଗବାଦ iv) ଇସଲାମବାଦ
- g) Break the chains of the society and back to the nature is related with
- i) Idealism ii) Naturalism iii) Pragmatism iv) Buddhism
ସମାଜର ଶୃଙ୍ଖଳ ଭାଙ୍ଗି ପ୍ରକୃତିକୁ ଫେରିଯିବା ସହିତ କେଉଁ ଦର୍ଶନ ଜଡ଼ିତ?
i) ଆଦର୍ଶବାଦ ii) ପ୍ରକୃତିବାଦ iii) ପ୍ରୟୋଗବାଦ iv) ବୌଦ୍ଧବାଦ
- h) 'Pabbajja' was celebrated at the age of-
- i) 4 years ii) 6 years iii) 8 years iv) 11 years
ପବଜ ବା ପ୍ରବ୍ରଜ୍ୟା କେତେ ବର୍ଷ ବୟସରେ ପାଳିତ ହେଉଥିଲା ?
i) 4 ବର୍ଷ ii) 6 ବର୍ଷ iii) 8 ବର୍ଷ iv) 11 ବର୍ଷ
- i) Who was the 24th Tirthankar of Jainism?
- i) Adinath ii) Neminath iii) Ajitnath iv) Mahavira
ଜୈନଧର୍ମର 24 ତମ ତୀର୍ଥଙ୍କର କିଏ?
i) ଆଦିନାଥ ii) ନେମିନାଥ iii) ଅଜିତନାଥ iv) ମହାବୀର |
- j) Individual aims of education gives importance on –
- i) Individual ii) Society iii) Both iv) None of the above

ଶିକ୍ଷାର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଲକ୍ଷ୍ୟ _____ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଏ ।

- i) ବ୍ୟକ୍ତି ii) ସମାଜ iii) ଉଭୟ iv) ଉପରୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସିଟି ଦୁହେଁ

PART-II

2. Answer the following questions in about 50 words.

[2×9=18]

- a) What is the broader meaning of education? ଶିକ୍ଷାର ବ୍ୟାପକ ଅର୍ଥ କ'ଣ?
a) What is individual aims of education? ଶିକ୍ଷାର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଲକ୍ଷ୍ୟ କ'ଣ?
c) Write about the role of a pragmatic teacher? ଜଣେ ପ୍ରୟୋଗବାଦୀ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଭୂମିକା ବିଷୟରେ ଲେଖ ?
d) Write two aims of education according to existentialism?
ଅସ୍ତିତ୍ୱବାଦ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲେଖ ?
e) Write about role of teacher according to 'Vedanta' philosophy.
'ବେଦାନ୍ତ' ଦର୍ଶନ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଭୂମିକା ବିଷୟରେ ଲେଖ ।
f) What is tri-polar process of education? ଶିକ୍ଷାର ତ୍ରିପାକ୍ଷିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା କ'ଣ?
g) Write any two aims of education according to Aristotle?
ଆରିଷ୍ଟୋଟଲ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷାର କୌଣସି ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲେଖ?
h) Write the role of teacher according to Rousseau? ରସୋଙ୍କ ମତରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଭୂମିକା ଲେଖ ?
i) Write any two nature of education? ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ପ୍ରକୃତି ଲେଖ?

PART-III

3) Answer any eight questions from the following in about 250 words.

[5×8=40]

- a) What are the criticisms of social aims of education?
ଶିକ୍ଷାର ସାମାଜିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବିଷୟରେ କ'ଣ ସମାଲୋଚନା କରାଯାଏ?
b) What are the functions of philosophy in relation to education? ଶିକ୍ଷା ସମ୍ପର୍କିତ ଦର୍ଶନର କାର୍ଯ୍ୟ କ'ଣ?
c) What is Epistemology? ଜ୍ଞାନତତ୍ତ୍ୱ କ'ଣ?
d) Write notes on discipline in idealism. ଆଦର୍ଶବାଦରେ ଶୃଙ୍ଖଳା ଉପରେ ଚିପ୍ପଣୀ ଲେଖ ।
e) Discuss the role of a teacher in naturalism. ପ୍ରକୃତିବାଦରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଭୂମିକା ଆଲୋଚନା କର ।
f) Discuss the philosophical tenets of 'Vedanta' philosophy. 'ବେଦାନ୍ତ' ଦର୍ଶନର ଦାର୍ଶନିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଆଲୋଚନା କର ।
g) Discuss the aims of education according to 'Jainism'.
'ଜୈନ ଧର୍ମ' ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କର ।
h) What are the aims of education in Sankhya philosophy? ସାଂଖ୍ୟ ଦର୍ଶନରେ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ କ'ଣ?
i) Write notes on negative education of Rousseau? ରସୋଙ୍କ ନକାରାତ୍ମକ ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ଚିପ୍ପଣୀ ଲେଖ ?
j) What are the contribution of Paulo Freire to education? ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାଉଲୋ ଫ୍ରେରୀଙ୍କ ଅବଦାନ କ'ଣ ?

PART-IV

4) Answer any four questions in about 800 words.

[8×4=32]

- a) Discuss the branches of philosophy with educational implications.
ଦର୍ଶନର ଶାଖାଗୁଡ଼ିକ ଶିକ୍ଷାଗତ ପ୍ରଭାବ ସହିତ ଆଲୋଚନା କର ।
b) Discuss the aims of education, curriculum and methods of teaching according to naturalism.
ପ୍ରକୃତିବାଦ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ, ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପଦ୍ଧତି ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କର ।
c) Discuss the aims of education, curriculum and methods of teaching according to Buddhism.
ବୌଦ୍ଧ ଧର୍ମ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ, ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପଦ୍ଧତି ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କର ।
d) Discuss the common characteristics of Indian philosophy.
ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନର ସାଧାରଣ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର ।
e) Discuss the features of Plato's system of education. ପ୍ଲାଟୋଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର ।

DECEMBER, 2024
EDUCATIONAL PSYCHOLOGY

Full Marks: 100

Time: 3 Hours

Answer all the questions. Figures in the right hand margin indicate marks.

PART-I

1. Choose the correct answer from the given options. [1×10=10]

a) Effective classroom routines should be-

- i) Complex and constantly changing. ii) Clearly defined and consistently enforced.
iii) Left up to individual student interpretation. iv) Rarely practiced or reviewed.

ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଶ୍ରେଣୀଗୃହ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ କିପରି ହେବା ଉଚିତ ?

- i) ଜଟିଳ ଏବଂ ନିରନ୍ତର ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ । ii) ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ପରିଭାଷିତ ଏବଂ ନିରନ୍ତର ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ।
iii) ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଛାତ୍ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଦେବା । iv) କ୍ଷୁଦ୍ର ଅଭ୍ୟାସ କିମ୍ବା ସମୀକ୍ଷା କରିବା ।

b) Collaboration in the classroom can be fostered by-

- i) Emphasizing individual competition for grades ii) Assigning group projects and activities
iii) Publicly criticizing students who make mistakes iv) Encouraging students to work alone

ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ ସହଯୋଗକୁ ଏହି ଉପାୟରେ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରାଯାଇପାରିବ-

- i. ଶ୍ରେଣୀ ପାଇଁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପ୍ରତିଯୋଗିତାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା । ii. ଗୋଷ୍ଠୀ ପ୍ରକଳ୍ପ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ନ୍ୟସ୍ତ କରିବା ।
iii. ଭୁଲ କରୁଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସାର୍ବଜନୀନ ଭାବରେ iv. ଏକାକୀ କାମ କରିବାକୁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ।
ସମାଲୋଚନା କରିବା ।

c) Which of the following is not a stage of cognitive development?

- i) Sensori-motor ii) Post-operational iii) Concrete operational iv) Formal operational
ନିମ୍ନଲିଖିତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଜ୍ଞାନାତ୍ମକ ବିକାଶର ଏକ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ନୁହେଁ?

- i) ଇନ୍ଦ୍ରିୟଗୁଡ଼ିକ ପେଶୀଚାଳନା ii) ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂକ୍ରିୟାତ୍ମକ iii) ବାସ୍ତବଧର୍ମୀ ସଂକ୍ରିୟାତ୍ମକ iv) ଯଥାବିଧି ସଂକ୍ରିୟାତ୍ମକ

d) A teacher's classroom management style should be-

- i) Dictatorial and rigid. ii) Based solely on personal preference. iii) Adapted to meet the needs of the students and the learning environment.
iv) Focused on maintaining control at all costs.

ଜଣେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଶ୍ରେଣୀଗୃହ ପରିଚାଳନା ଶୈଳୀ କିପରି ହେବା ଉଚିତ ?

- i) ଏକଛତ୍ରବାଦୀ ଏବଂ କଠୋର । ii) କେବଳ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପସନ୍ଦ ଉପରେ ଆଧାରିତ । iii) ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ଏବଂ ଶିକ୍ଷଣ ପରିବେଶ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁକୂଳ ।
iv) ଯେକୌଣସି ମୂଲ୍ୟରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରଖିବା ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ।

e) Which of the following is not a characteristic of a well-managed classroom?

- i. Clear and consistent expected behaviour.
ii. A positive and respectful atmosphere.
iii. Students are actively engaged in learning.
iv. A teacher who maintains complete control at all times.

ନିମ୍ନଲିଖିତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଏକ ସୁପରିଚାଳିତ ଶ୍ରେଣୀଗୃହର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ନୁହେଁ ?

- i. ସ୍ପଷ୍ଟ ଏବଂ ସ୍ଥିର ଆଶାକରାଯାଉଥିବା ଆଚରଣ ।
ii. ଏକ ସକାରାତ୍ମକ ଏବଂ ସମ୍ମାନଜନକ ପରିବେଶ ।
iii. ଛାତ୍ରମାନେ ସକ୍ରିୟ ଭାବରେ ଶିକ୍ଷଣରେ ନିଯୋଜିତ ହୁଅନ୍ତି ।

iv. ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ଯିଏ ସବୁବେଳେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବଜାୟ ରଖନ୍ତି।

f) Which of the following is a symptom of poor mental health?

- i) Optimist ii) Socially adjustable iii) Tolerance iv) Apprehensive

ନିମ୍ନଲିଖିତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଦୁର୍ବଳ ମାନସିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟର ଲକ୍ଷଣ ?

- i) ଆଶାବାଦୀ ii) ସାମାଜିକ ଭାବରେ ସମାଯୋଜିତ iii) ସହନଶୀଳତା iv) ଆଶଙ୍କିତ

g) Teachers' nods and smiles comes under-

- i) Positive verbal reinforcement ii) Positive non-verbal reinforcement
iii) Negative verbal reinforcement iv) Negative non-verbal reinforcement

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇବା ଏବଂ ସ୍ମିତହାସ୍ୟ କେଉଁ ପରିସରଭୁକ୍ତ ?

- i) ସକାରାତ୍ମକ ଭାଷାତ୍ମକ ପୁନର୍ବଳନ ii) ସକାରାତ୍ମକ ଭାଷାବିହୀନ ପୁନର୍ବଳନ
iii) ନକାରାତ୍ମକ ଭାଷାତ୍ମକ ପୁନର୍ବଳନ iv) ନକାରାତ୍ମକ ଭାଷାବିହୀନ ପୁନର୍ବଳନ

h) Ego-centrism is a feature of which stage of cognitive development?

- i) Sensori-motor ii) Pre-operational iii) Concrete operational iv) Formal operational

ଅହଂକେନ୍ଦ୍ରିକତା ଜ୍ଞାନାତ୍ମକ ବିକାଶର କେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ଏକ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ?

- i) ଇନ୍ଦ୍ରିୟାନୁଭୂତି ପେଶୀଚାଳନା ii) ପ୍ରାକ-ସଂକ୍ରିୟାତ୍ମକ iii) ବାସ୍ତବଧର୍ମୀ ସଂକ୍ରିୟାତ୍ମକ iv) ଯଥାବିଧି ସଂକ୍ରିୟାତ୍ମକ

i) Who advocated the concept attainment model ?

- i) Pavlov ii) Bruner iii) Gagne iv) Wundt

ଧାରଣା ହାସଲ ମଡେଲକୁ କିଏ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ ?

- i) ପାଭଲଭ ii) ବ୍ରେନେ iii) ଖାନେ iv) ପ୍ରେଣ୍ଡ

j) If knowledge of one subject helps in learning of another subject it is called-

- i) Positive transfer of learning ii) Negative transfer of learning
iii) Zero transfer of learning iv) None of the above

ଯଦି ଗୋଟିଏ ବିଷୟର ଜ୍ଞାନ ଅନ୍ୟ ଏକ ବିଷୟ ଶିଖିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ତେବେ ତାହାକୁ କୁହାଯାଏ-

- i) ଶିକ୍ଷାର ସକାରାତ୍ମକ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ii) ଶିକ୍ଷାର ନକାରାତ୍ମକ ସ୍ଥାନାନ୍ତର
iii) ଶିକ୍ଷାର ଶୂନ୍ୟ ସ୍ଥାନାନ୍ତର iv) ଉପରୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସିଟି ନୁହେଁ

PART-II

2. Answer the following questions in about 50 words.

[2×9=18]

- a) What is Educational Psychology? ଶିକ୍ଷିକ ମନୋବିଜ୍ଞାନ କ'ଣ?
b) Define teaching? ଶିକ୍ଷାଦାନର ସଂଜ୍ଞା ଲେଖ ।
c) Write any two important goals of teaching? ଶିକ୍ଷାଦାନର ଦୁଇଟି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲେଖ ।
d) Write any two important objectives of learning. ଶିକ୍ଷଣର ଦୁଇଟି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଲେଖ ।
e) What is transfer of training? ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ସଂକ୍ରମଣ କ'ଣ?
f) What is reinforcement in learning? ଶିକ୍ଷଣର ପୁନର୍ବଳନ କ'ଣ?
g) Write the etymological meaning of motivation? ଅଭିପ୍ରେରଣାର ବ୍ୟୁତ୍ପତ୍ତିଗତ ଅର୍ଥ ଲେଖ ?
h) What do you mean by classroom management? ଶ୍ରେଣୀଗୃହ ପରିଚାଳନା କହିଲେ ତୁମେ କ'ଣ ବୁଝ ?
i) What is ADHD? ADHD କ'ଣ ?

PART-III

3. Answer any 8 of the following in 250 words maximum (8 x 5)

- a) Discuss the types of transfer of training. ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ସଂକ୍ରମଣର ପ୍ରକାରଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କର ।
b) What are the importance of reinforcement in learning ଶିକ୍ଷଣରେ ପୁନର୍ବଳନର ଗୁରୁତ୍ୱ କ'ଣ ।
c) Write the features of cognitive development during sensory-motor stage.

ଇନ୍ଦ୍ରିୟାନ୍ତରାଳ ପେଶାଚାଳନା ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଜ୍ଞାନାତ୍ମକ ବିକାଶର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଲେଖ ।

- d) Write notes on formal operational period. ଯଥାବିଧି ସଂକ୍ରମାତ୍ମକ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଉପରେ ଚିତ୍ତୁଣୀ ଲେଖ ।
- e) Discuss positive negative transfer of training with example.
ଉଦାହରଣ ସହିତ ନକାରାତ୍ମକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ସଂକ୍ରମଣ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ ।
- f) Write the types of motivation with example. ଉଦାହରଣ ସହିତ ଅଭିପ୍ରେରଣାର ପ୍ରକାରଭେଦଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଲେଖ ।
- g) What are the goals of classroom management? ଶ୍ରେଣୀଗୃହ ପରିଚାଳନାର ଲକ୍ଷ୍ୟ କ'ଣ?
- h) Why classroom management is important? ଶ୍ରେଣୀଗୃହ ପରିଚାଳନା କାହିଁକି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ?
- i) What are the factors that can affect transfer of training? ତାଲିମ ସ୍ଥାନାନ୍ତରକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା କାରଣଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ?
- j) Discuss the developmental issues faced by school going children?
ସ୍କୁଲ ଯାଉଥିବା ପିଲାମାନେ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ହେଉଥିବା ବିକାଶମୂଳକ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କର?

PART-IV

4. Answer the following questions in 800 words maximum (8 x 4)

- a) Discuss the meaning, nature and scope of educational psychology.
ଶିକ୍ଷା ମନୋବିଜ୍ଞାନର ଅର୍ଥ, ପ୍ରକୃତି ଏବଂ ପରିସର ଆଲୋଚନା କର ।
- b) Discuss the Vygotsky's socio-cultural theory of cognitive development.
ଭାଇଗୋଟସ୍କିଙ୍କ ଜ୍ଞାନାତ୍ମକ ବିକାଶର ସାମାଜିକ-ସାଂସ୍କୃତିକ ତତ୍ତ୍ୱ ଆଲୋଚନା କର ।
- c) Discuss the techniques of classroom motivation. ଶ୍ରେଣୀଗୃହ ଅଭିପ୍ରେରଣାର କୌଶଳ ଆଲୋଚନା କର ।
- d) Discuss the characteristics of an effective teacher. ଜଣେ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର ।
- e) How can we provide inclusive environment for teaching children with learning disability and ADHD?
Discuss. ଶିକ୍ଷଣ ଅକ୍ଷମତା ଏବଂ ADHD ଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ଆମେ କିପରି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ପରିବେଶ ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବା?
ଆଲୋଚନା କର ।
